

Memo bestuurlijke uitgangspunten

***Een doorkijk naar Dekkingsplan 2.0 om kaders te stellen voor het
vervolg***

Inleiding

Het project 'Veiligheidszorg op Maat' is ingericht om het bestuur in staat te stellen de normen van het BVR in het licht van de VRU te plaatsen en hieruit een gemotiveerd brandweezorgniveau te destilleren, vertaald in een Dekkingsplan 2.0. Het project bestaat daarom uit vier plateaus. Voorliggende memo is onderdeel van het tweede plateau.

Plateau 2 bestaat uit het beschrijven van het brandrisicoprofiel van de VRU, het ontwikkelen van toolboxinstrumenten (in het kader van Risicobeheersingsmaatregelen en maatregelen in de inrichting van de operationele organisatie) voor beargumenteerd afwijken van de in de BVR genoemde opkomsttijden én het beschrijven en vaststellen van de bestuurlijke uitgangspunten voor ontwikkeling naar dekkingsplan 2.0. Deze bestuurlijke uitgangspunten bieden de kaders voor het volgende plateau. Deze memo geeft een aanzet om te komen tot het definiëren van deze bestuurlijke uitgangspunten. Het bestuur van de VRU zal de bestuurlijke uitgangspunten definiëren en vaststellen. Door de bestuurlijke Adviescommissie¹ worden de voorbereidingen getroffen.

Wettelijk kader

De **Wet Veiligheidsregio's** over de rol van gemeenteraden:

Artikel 14

1. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio.
2. Het beleidsplan omvat in ieder geval:
(...) f. de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

Artikel 15

1. Het beleidsplan, bedoeld in artikel 14, is mede gebaseerd op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel. (...)
3. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid. (...)

Toegepast op de VRU:

Als een gemeenteraad vindt dat de lokale dekking aangepast moet worden, omdat bepaalde risico's spelen, dan wordt de inbreng van de gemeenteraad meegenomen in het regionaal risicoprofiel. Het nieuwe dekkingsplan is dynamisch en kan dus worden aangepast als het risicoprofiel aangepast wordt of als meetgegevens nieuwe inzichten opleveren. In principe loopt het actualisatieproces synchroon aan de beleidscyclus van het beleidsplan VRU. Bij de aanpassing van het regionaal risicoprofiel is er formele inspraak van de gemeenteraden.

¹ De bestuurlijke Adviescommissie bestaat uit: Dhr. G.K. Swillens (portefeuillehouder brandweer tot april 2012): voorzitter, Dhr. H.W. Schmidt (portefeuillehouder brandweer vanaf april 2012), Mevr. M.M. van 't Veld, Dhr. E.L. Jansen, Dhr. M.A. Röell, Dhr. A.J. Gerritsen (vanaf april 2012 overgenomen door Dhr. P.C. van den Brink) en Dhr. J.G.P. van Bergen (tot maart 2012). Deze commissie vervult de rol van bestuurlijk adviseur en – klankbord ter voorbereiding op besluitvorming in het bestuur.

Het beleidsplan

In het vastgestelde regionale beleidsplan VRU is een aantal uitgangspunten opgenomen dat betrekking heeft op de wijze waarop veiligheidszorg in de regio ingericht zou kunnen worden. Deze uitgangspunten zijn input voor de verdere (bestuurlijke) discussie om te komen tot het Dekkingsplan 2.0. Het gaat daarbij om de volgende strategische beleidsdoelen:

- **Maatregelen baseren op risico's.**
De VRU heeft de ambitie om haar beleid gericht te koppelen aan de belangrijkste risico's in het verzorgingsgebied. Daarbij worden ook de effecten van gestapelde risico's in het verzorgingsgebied betrokken. Uitgangspunten daarbij zijn dat risicobeheersing (voorkomen) voorkeur heeft boven crisisbeheersing (respons) en generieke maatregelen (veerkracht) voorkeur hebben vóór specifieke maatregelen.
- **Voorkomen en beperken heeft prioriteit.**
Met dit beleidsdoel wordt meer accent gelegd bij de voorkant van de veiligheidsketen. Dit kan op termijn inhouden dat de respons wordt teruggebracht.

Vervolgens stelt het beleidsplan uitgangspunten specifiek gericht op het Dekkingsplan (pag.43):

- Het brandrisicoprofiel vormt de basis;
- Het uitsluitend hanteren van operationele grenzen voor de repressieve zorg;
- De landelijke beleidskaders (bestuurlijk afwegingskader) worden benut voor regionale beleidsvorming;
- Er wordt toegewerkt naar een dynamisch karakter van het dekkingsplan, zodat aanpassingen aan gewijzigde omstandigheden eenvoudig kan plaatsvinden.

Randvoorwaarden

Bestuurlijk zal een afweging moeten plaatsvinden tussen enerzijds de wettelijke eisen (de inhoudelijke, technische systeem benadering) en anderzijds het maatschappelijk effect voor zowel de burger, de politiek (Raden) en de eigen medewerkers (context).

Bestuurlijke uitgangspunten

In lijn met de hiervoor geschetste uitgangspunten uit het beleidsplan VRU en hetgeen is gedestilleerd uit de twee bestuursconferenties die gehouden zijn februari en april 2012, worden de volgende uitgangspunten geformuleerd voor het opstellen van het Dekkingsplan 2.0:

- **Het bestuur kiest voor één regionaal vastgesteld veiligheidsniveau.**

Toelichting:

Vanuit het adagium 'samen het hekje over' spreekt het bestuur uit te willen gaan van een gelijk kwaliteitsniveau van veiligheid. Dit is voortzetting van de lijn, die het bestuur vanaf 2002 heeft ingezet. Binnen de gehele VRU worden dezelfde kaders gebruikt voor de inrichting van de veiligheidszorg. Het veiligheidsniveau wordt door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld.

Beoogd effect:

Het niveau van veiligheidszorg is in elke gemeente binnen de VRU gelijk. M.a.w. iedere burger ontvangt hetzelfde niveau van veiligheidszorg.

- **Het bestuur kiest er voor om de financiële effecten van de invulling van het regionaal vastgestelde veiligheidszorgniveau gezamenlijk te dragen en te delen.**

Toelichting:

Tot nu toe is de inrichting van de veiligheidszorg grotendeels gebaseerd op hoe het voor de regionalisering lokaal was georganiseerd. Door te kiezen voor één basis veiligheidszorg niveau kunnen verschuivingen binnen de regio ontstaan. De gevolgen daarvan worden niet lokaal, maar gezamenlijk opgevangen. Dat geldt zowel voor de lasten als voor de baten.

Het gevolg hiervan is, dat er wordt gekozen voor een andere wijze van financiering van de VRU.

Tot het moment, dat er een eenduidige wijze van financiering is gerealiseerd, is er een transitieperiode. Over maatregelen, die tijdens die periode worden getroffen, zal het bestuur zowel voor de voor- als de nadelen een voorstel doen voor de financiële afwikkeling.

Beoogd effect:

De burger betaalt binnen het gebied van de VRU overal dezelfde prijs voor het geboden niveau van veiligheidszorg.

- **Het bestuur erkent dat de waarde van een brandweerpost meer kan zijn dan alleen incidentbestrijding. Maatschappelijk belang, waaronder (brand)veilig leven, wordt meegewogen.**

Toelichting:

In kleine kernen kan een brandweerpost naast de taak van incidentbestrijding, ook een maatschappelijke functie hebben voor de structuur en samenhang binnen de samenleving.

Beoogd effect:

Naast incidentbestrijding worden ook andere zaken, waaronder (brand)veilig leven meegewogen.

- **Het bestuur benadrukt dat veiligheidszorg niet alleen een weergave is van opkomsttijden (dekking) van brandweereenheden, maar een samenstel is van veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsverdeling van de burger, bedrijven en instellingen, risicobeheersingmaatregelen en opkomsttijden.**

Toelichting:

Het veiligheidszorgniveau is meer dan alleen opkomsttijden, eenheden, locaties en personeel. Het gaat ook over veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsverdeling van de burger, bedrijven en instellingen en risicobeheersingmaatregelen. Het is een samenstel tussen al deze elementen. Het gegeven dat de brandweer niet in overal op tijd is, zegt alleen iets over de opkomsttijd, maar niets over het veiligheidsniveau.

Beoogd effect:

Door te investeren in risicobeheersingsmaatregelen en het veiligheidsbewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen kan het totale veiligheidsniveau worden verhoogd. Dit kan leiden tot gemotiveerd afwijken van de wettelijke opkomstnormen.

- **Het bestuur kiest ervoor het huidige veiligheidszorgniveau minimaal te handhaven en daar waar mogelijk te verhogen. Dit mag niet leiden tot hogere kosten voor veiligheidszorg.**

Toelichting:

Het bestuur geeft aan, dat het zich niet uitsluitend laat sturen door de opkomstnormen die de wetgever heeft gesteld. Er zal worden ingezet op het handhaven, dan wel verhogen van het veiligheidszorgniveau op basis van het

(brand)risicoprofiel. Verschuiving (herhuisvesting) van posten en taken kan er toe leiden, dat met dezelfde middelen een hoger veiligheidsniveau kan worden bereikt. Deze verschuiving is niet gebonden aan gemeentegrenzen. Ten aanzien van de huisvesting kan het wel zo zijn, dat er hogere kosten worden gemaakt. Dit is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming over invoering van een normbedrag per inwoner per m² voor huisvesting.

Opgemerkt wordt, dat gemeenten zelf ook mogelijkheden hebben het veiligheidsniveau te beïnvloeden bij het uitvoeren van de taken op het gebied van Ruimtelijke Ordening binnen de gemeente. Voorbeeld is het toekennen van gebruiksfuncties aan objecten, die een snellere of latere opkomst vereist van de brandweereenheid in relatie tot de kazerne locatie. Ook valt te denken aan ontwikkelingen van gebieden en gemeentelijke infrastructuur. Bezuinigingen maken geen onderdeel uit van het project.

Beoogd effect:

Duidelijkheid over de kaders en voor de langere termijn rust in de organisatie.

- **Het bestuur maakt het mogelijk om te werken met een andere voertuigbezetting dan de samenstelling van de basisbrandweereenheid, als dit de paraatheid van posten, de dekking van risico- en kwetsbare objecten en/of het vraaggericht werken verbetert.**

Toelichting:

Bij sommige posten is het moeilijk voertuigen met de 6 personen snel de kazerne uit te krijgen. In sommige gevallen zijn er überhaupt geen 6 personen beschikbaar. Dat wordt echter pas duidelijk na enige minuten, waardoor er weer tijd verloren is voor het alarmeren van een andere post. Daarbij komt dat de opkomsttijd vanuit een andere post per definitie langer is.

Door te werken met variabele voertuigbezetting kan de paraatheid van posten worden verbeterd en kan - op sommige plaatsen - een versnelling in uitruktijd worden gerealiseerd, waardoor risicovolle- en kwetsbare objecten eerder worden bereikt. Tevens zijn er inzetten voor de basisbrandweereenheid waar niet voor 6 personen werk is. Dit betekent, dat er in de toekomst meer vraaggericht kan worden gewerkt. Het bestuur dient hiertoe expliciet te besluiten.

Beoogd effect:

Het mogelijk maken om, naast in de gemeenten Utrecht, Soest en Zeist ook in de andere gemeenten van de regio variabele voertuigbezetting in te zetten.